

ikke Forholdene i 1916, hvad Priser og Dyrtid angaar, bliver normale for de nærmest kommende Aar, og endvidere, at den Slags Undersøgelser selvfølgelig maa gentages med visse Aars Mellemrum for at konstatere de Forskydninger, der finder Sted. Jeg tvivler ikke om efter den Interesse, som Sagen mødte i 1916, at det ogsaa et andet Aar skal lykkes at faa Husfædre og Husmødre til at føre Regnskabsbøger til Brug for Statistiken. Hvis virkelig den glidende Lønskala bliver indført, er der maaske snarere alt for mange, der vil føre Regnskabsbøger.

De Priser, der skal søges konstaterede, er altsaa de almindelige Detailpriser, som Tjenestemanden betaler for de Varer, der indgaar i hans daglige Forbrug.

Hvad angaar Priserne paa Fødevarer og visse andre Varer: Kul, Koks, Petroleum, Sæbe, Soda, er Statistiken nu i Stand til at give fyldestgørende og paalidelige Oplysninger. Den statistiske Opgørelsesmaade af Priserne, som man kom ind paa i Krigens første Maaneder, og som oprindeligt var tænkt som noget midlertidigt, vil nu nok blive opretholdt i en lignende Form, som den har. Statistisk Departement faar nu Maaned for Maaned Indberetninger om Priserne, der i København afgives af Byens ca. 80 Rodemestre og i Provinsbyerne og de større Stationsbyer af Prisreguleringskommissionerne. Disse sidste, der i de allerfleste Byer har været meget interesserede i Sagen og kun enkelte Steder synes at være afgaaede ved en stille Død, maa naturligvis engang med Tiden erstattes f. Eks. med et Byraadsudvalg eller en Tillidsmand, saaledes som den svenske Socialstyrelse har det i hver By. Det kan ogsaa være et Spørgsmaal, om man ikke senere, naar Prisbevægelserne ikke længere er i samme voldsomme Uro som nu, kan nøjes med Kvartals- i Stedet for Maanedberetninger om Priserne. Fra Landet har man faaet Priser opgivet to Gange om Aaret, Foraar og Efteraar, ved velvillig Bistand af ca. 100 Brugforeningsformænd eller -uddelere. Naar et lignende Apparat til Konstatering af Priserne fremtidig kunde holdes i Gang, vilde jeg antage, at man for saa vidt var paa den sikre Side. Huslejen for Beboelseslejligheder fik man opgivet for alle Byer ved Folketællingen i 1916, og det var Meningen at gøre den op hvert 5. Aar ved Folketællingerne. Dette bliver nu vistnok for sjældent, ogsaa af Hensyn til Boligspørgsmaalet i Almindelighed. Men det bliver næppe vanskeligt at raade Bod herpaa, da der vistnok allerede er adskillige Bykommuner, der gennem de aarlige Mandtalslister indhenter Oplysninger om Huslejen, og dette Materiale maatte jo nok kunne anvendes. Gas- og Elektricitetspriser lader sig ogsaa forholdsvis let oplyse; noget vanskeligere stiller Forholdet sig med Hensyn til Beklædningsgenstande. Ved de Undersøgelser angaaende Prisstigningen under Krigens, som Statistisk Departement har foretaget, er man gaaet den Vej, at man har spurgt forskellige Fabrikanter og Handlende om, hvorledes de ansatte Prisstigningen f. Eks. paa færdigsyet Herretøj, paa Linned, paa Undertøj, paa Støvler, paa Fodtøjsreparationer o. s. v. De Oplysninger, man har faaet, har sikkert været rigtige nok, og de har ogsaa været i god Overensstemmelse med hinanden, men dog tror jeg, at disse Undersøgelser skulde bringes i en mere fast Form og have et bredere Grundlag, hvad de uden Vanskelighed vil kunne faa.

Hvad det ved hele denne Prisstistik særlig kommer an paa, er, at det fra Gang til Gang er nøjagtig de samme Varer, man faar Prisen opgivet for, og man maa derfor spørge om Prisen paa ganske bestemte Varer: ikke spørge om Prisen paa Ost eller Kaffe, men paa den eller den bestemte Slags Ost eller Kaffe.

Medens jeg er ved Omtalen af Priserne, vil jeg gerne indskyde den Bemærkning, at Prisstatistiken jo ogsaa faar Betydning for Undersøgelsen af, om der er Forskel i Priseniveauet i Byerne og paa Landet, og hvor stor denne Forskel er. Jeg gaar ud fra, at dette Spørgsmaal nu vil blive taget op til fornyet Undersøgelse, og henleder blot Opmærksomheden paa, at man nu har nyt Materiale til Belysning deraf.

Naar man nu saaledes paa den ene Side kender Tjenestemændenes Forbrug